

Aan : **gemeenteraad**

Datum : **23 januari 2024**

Afzender : **College van burgemeester en wethouders**

Onderwerp : **beantwoording vragen PvdA mbt historische graven**

Bijlage(n) :

Vragen:

1. **Is het college bekend met het inventarisatierapport van Leon Bok over de begraafplaats aan de Longway?**

Antwoord:
Ja.

2. **Is het college het met ons eens dat de begraafplaats aan de Longway bijzonder erfgoed is?**

Antwoord:
Het betreft een begraafplaats op een bijzondere locatie. Onderscheidend van de overige begraafplaatsen op het eiland; historische waarden en natuur komen hier samen.

3. **Is het college het met ons eens dat de conclusies en aanbevelingen op blz 40 opvolging verdienen?**
 - a. **Lijst van geselecteerde grafmonumenten juridische status geven door lijst vast te laten stellen door college op grond van vast te stellen nieuwe verordening**
 - b. **Informatie over grafmonumenten vastleggen in grafadministratie**
 - c. **Overige graven die niet op lijst staan niet als onbelangrijk afschrijven**
 - d. **Bij ruiming namen laten onderzoeken door Behouden Huys of Skylge myn lantse**
 - e. **In beheer rekening houden met de te behouden grafmonumenten**
 - f. **Ontwerp van Mien Ruys laten terugkomen in de toekomst**
 - g. **Vastgelegde lijst moet uitwerking krijgen in dagelijks beheer en onderhoud**

4. **Hoe gaat het college daar invulling aan geven?**

Antwoord vraag 3 en 4:

Het rapport bevat waardevolle conclusies en aanbevelingen. Het rapport wordt meegenomen bij het nieuw op te stellen groenbeheerplan, het beheer van de begraafplaatsen krijgt een eigen hoofdstuk. In het beheerplan worden de conclusies en aanbevelingen gewogen en de aanbevelingen die voor opvolging in aanmerking komen worden verwerkt in het beheer en onderhoud.

5. **Is het bij het college bekend dat de lijst van de te conserveren graven nog niet compleet is?**
6. **Is het college van plan deze lijst zoveel mogelijk compleet te maken?**
7. **Op welke wijze en termijn?**

Antwoord op vraag 5, 6 en 7:

Het inventarisatie rapport van Leon Bok over de begraafplaats aan de Longway heeft als uitgangspunt dat alle monumentale en te conserveren graven op deze begraafplaats in kaart werden gebracht.

8. **Is het college het met ons eens dat begraafplaatsen toegankelijk dienen te zijn voor iedereen, dus ook voor rolstoelgebruikers en mensen die slecht ter been zijn?**
9. **Hoe gaat het college dit blijvend waarborgen?**

Antwoord vraag 8 en 9:

Het streven is dat de begraafplaatsen voor iedereen toegankelijk zijn. Momenteel bestaan de paden van de begraafplaats aan de Longway uit houtsnippers. Dit past goed bij het natuurlijke beeld van de begraafplaats, maar daardoor zijn ze ook lastig begaanbaar voor (met name) rolstoelgebruikers en mensen die slecht ter been zijn (en daarom eventueel gebruik maken van een rollator).

De materiaalkeuze voor de paden moet hierop worden afgestemd. Dit wordt opgenomen in het Groenbeheerplan wat 2024 wordt opgesteld en aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

10. **Is er een onderhoudsplan voor de begraafplaats aan de Longway? Zo ja kunnen we daar inzage in krijgen? Zo nee, waarom niet?**

Antwoord:

Ja, hiervoor wordt het Groenbeheerplan Terschelling gehanteerd, H. 2.5 Begraafplaats aan de Longway. Inzage hierin is mogelijk.

11. **De bijzondere grafstenen zouden meer recht gedaan moeten worden, deelt het college deze mening?**

Antwoord:

Bijzondere grafstenen van graven die geschud worden, worden reeds bewaard en op één plek bij elkaar geplaatst. In 2013 heeft het college besloten hoe met deze stenen om wordt gegaan. Indien nodig kan de werkwijze eventueel worden herzien, maar dan zijn momenteel geen plannen voor.

12. **Hoe kijkt het college aan tegen het geven van een prominentere plek van de reeds geruimde graven incl. bordjes, inclusief onderbouwing?**

Antwoord:

Bordjes zijn onwenselijk in verband met het verrommelende beeld wat dit oplevert. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om een QR-code te plaatsen in het publicatiekastje bij de ingang, zoals ook wordt toegepast bij Begraafplaatsenonline.nl. De mogelijkheden worden verder uitgewerkt bij het actualiseren van het groenbeheerplan.

13. **Is het college bereid te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de informatie over de graven toegankelijk te maken en tevens te onderzoeken welke subsidiemogelijkheden hiervoor kunnen worden aangevraagd?**

Antwoord:

Zie begraafplaatsonline.nl, daarop heeft de gemeente een abonnement. Tot nu toe betreft dit alleen persoonsinformatie, hieraan kan eventueel meer informatie worden toegevoegd, bijvoorbeeld stenen van historische waarden. Er kan ook nog een QRcode worden toegevoegd die gelinkt is aan het Inventarisatie opvallende en historische grafbedekkingen van Leon Bok.

14. Is het college het met ons eens dat het Hulmanrapport een update verdient? En op welke termijn kan hierin worden voorzien?

Antwoord:

Ja. De inventarisatie heeft destijds plaatsgevonden in 2004. In Verordening begraafplaatsen Terschelling '23 is een advies opgenomen (in deel; Beleids en beheervisie) dat rapporten hierover ééns in de tien jaar moeten worden herzien.

15. Is er al een grafmonumentencommissie Gemeente Terschelling in het leven geroepen?

16. Zo ja wanneer? En zo nee, gaat dit nog gebeuren en wanneer?

17. Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 15, 16 en 17:

Er is nog geen grafmonumenten commissie, voorbereidingen worden getroffen om deze commissie in te stellen. De stichting en vereniging zijn benaderd om deel te nemen in de commissie. De komende maanden wordt er vervolg gegeven aan het instellen van de commissie.